

Pressiteade

Luxembourg, 14. märts 2018

Audiitorite sõnul oli Türgile antud ELi finantsabil vaid piiratud mõju

Euroopa Kontrollikoja avaldatud uue aruande kohaselt on Türgile tema õigusaktide ELi õigustikuga vastavusse viimiseks antud ELi finantsabil olnud vaid piiratud mõju. Kuigi abi oli hästi kavandatud ei käsitletud rahastamisega piisavalt mõningaid peamisi õigusriigi ja valitsussektori vajadusi, mis audiitorite sõnul vajaksid hädasti olulist reformimist. Valdkondades, kus poliitiline tahe oli suurem (nt toll, tööhõive ja maksustamine), on projektid aidanud Türgil õigusaktid liidu õigusega vastavusse viia. Saadud tulemused ei pruugi aga olla jätkusuutlikud, kuna vahendite kasutamisel esineb probleeme ja reformide tegemine on puudulik.

Aastatel 2007–2020 kavandatakse Türgile ühinemiseelse abi rahastamisvahendiga anda ELi rahalist abi üle 9 miljardi euro. Audiitorid keskendusid prioriteetsetele valdkondadele, nagu õigusriik, valitsemistava ja inimressursid (haridus, tööhõive ja sotsiaalpoliitika), millele oli eraldatud 3,8 miljardit eurot.

Audiitorid leidsid, et komisjon oli rahastamisesmärgid nõuetekohaselt seadnud, kuna need olid konkreetsed ja õigusraamistikuga kooskõlas. Õigusriigi, valitsemistava ja inimressursside valdkondi käsitlevad eesmärgid olid asjakohased ja põhinesid vajadustel, mille Türgi oli kindlaks määranud oma õigusaktide liidu õigusega vastavusse viimiseks ja riigi haldussuutlikkuse suurendamiseks.

Audiitoritel sõnul on kulutatud vahenditega aga suudetud käsitleda vaid vähesel arvul põhivajadusi. Nimetatud põhivajadusteks on kohtusüsteemi sõltumatus ja erapooletus, võitlus suurkorruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu, ajakirjandusvabadus, huvide konfliktide ennetamine ning välisauditi ja kodanikuühiskonna tugevdamine. Audiitorite sõnul ei ole komisjoni enda analüüsi kohaselt nendes valdkondades mitme aasta jooksul rahuldaval tasemel edenemist toimunud, kuna selleks puudus Türgi ametiasutustel poliitiline tahe.

„Komisjon peaks Türgile antavaid vahendeid alates 2018. aastast paremini suunama valdkondades, kus reformid on hilinenud ja vajalikud ELi ühinemise suunas liikumisel,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Bettina Jakobsen.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Audiitorid leidsid, et komisjon oli otsustanud üksikprojektide asemel toetada valdkonnaüleseid reforme. Valdkondlikud hindamised ei olnud aga alati põhjalikud, eriti rahastajate koordineerimise, eelarveanalüüsi ja tulemuslikkuse hindamise puhul.

Audiitorite sõnul oleks rahastamisele tingimuste seadmise abil võimalik reformidele kaasa aidata. Hoolimata jätkuvalt kehvadest tulemustest oli komisjon siiski audiitorite arvates prioriteetsetes valdkondades reformide toetamiseks tingimuslikkust vähe kasutanud. Täpsemalt kasutas komisjon harva selliseid tingimusi, nagu projektide juhtimise retsentraliseerimise võimalus ja parandusmeetmete kasutamine juhul, kui projekti tingimusi ei täideta. Lisaks ei olnud määrustes sõnaselgelt väljendatud võimalust peatada vahendite väljamaksmine juhul, kui demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid ei järgita.

Üldiselt saavutasid auditeeritud projektid oma kavandatud eesmärgid, mis sagedastest viivitustest hoolimata aitasid Türgil õigusaktid ELi õigustikuga vastavusse viia ja tugevdada riigi haldussuutlikkust. Audiitorid leidsid aga, et heade tulemuste jätkusuutlikkust ohustab peamiselt poliitilise tahte puudumine, mida veelgi süvendavad ulatuslikud koondamised, riigiametnike töösuhete peatamised ja kodanikuühiskonnale seatavad piirangud.

Muret tekitab ka asjaolu, et programmitöös ja rakendamises esinenud sagedaste viivituste tõttu oli rahastamisprogramm märkimisväärselt ajakavast maas. Viivituste tagajärjel vähendati rahastamist ja aega, mis oli Türgi ametiasutustele ette nähtud järgmiste projektide rakendamiseks, ning see põhjustab veelgi suuremaid viivitusi hangetes ja lepingute sõlmimises. Viivituste põhjused olid teada: mõningate projektitaotlusi koostavate ministeeriumide kehv haldussuutlikkus, valdkondliku lähenemisviisi juurutamine ja tööjõu liiga suur voolavus rahastamise ja lepingute sõlmimise kesktalituses, mis haldab enamikku Türgis kasutatavatest EL vahenditest.

Aruandes esitatakse Türgile antava ühinemiseelse abi kavandamise ja rakendamise parandamiseks mitmeid soovitusi. Lisaks on audititulemused kasulikuks alusmaterjaliks komisjoni tehtava rahastamise vahehindamise jaoks, samuti järgmiste ELi kandidaatriikidele mõeldud abiprogrammide kavandamisel.

Eriaruanne nr 7/2018 „ELi ühinemiseelne abi Türgile: siiani on sellega saavutatud vaid piiratud määral tulemusi“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.